

Spektrummarknadsavdelningen
Elsy Arwidson

Spring Mobil GSM AB,
556780-7630
c/o Spring Mobil AB
Box 45064
104 30 Stockholm

Saken

Tillstånd att använda radiosändare enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation – LEK ; fråga om tillståndsvillkor och förlängning av tillståndstid för tillstånd i 1800 MHz-bandet

---

Post- och telestyrelsens avgörande

1. Post- och telestyrelsen fastställer tillståndsvillkoren för tillstånd att använda radiosändare i 1800 MHz-bandet beviljat den 29 maj 2002 (dnr 02-4776) enligt följande.

- a. Användningsområde

Tillståndshavaren ska tillhandahålla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster i 1800 MHz-bandet i Sverige.

- b. Frekvenstilldelning

Frekvensutrymmet utgörs av 2x5 MHz i 1800 MHz-bandet.

- c. Teknik

- i. Kommunikationstjänsterna ska tillhandahållas i enlighet med de harmoniserade standarder för Global System for Mobile Communications (GSM) och/eller Universal Mobile Communications (UMTS) som utgetts av European Telecommunications Standards Institute (ETSI).
- ii. Mellan två angränsande UMTS-nät krävs ett separationsavstånd med 5 MHz och mellan ett GSM-nät och ett UMTS-nät krävs ett separationsavstånd med minst 2,8 MHz.

Kommunikationsmyndigheten PTS

Post- och telestyrelsen

- iii. Berörda tillståndshavare får genom överenskommelse sinsemellan avvika från kravet under ii).
- d. Koordinering
    - i. Tillståndshavaren ska koordinera med och inhämta samtycke från Försvarets radioanstalt, vid ändringar i befintlig basstationsutrustning och nya inplaceringar av sådan utrustning i närheten av Försvarets radioanstalts anläggningar inom Ekerö, Gotlands, Karlskrona, Kungsbacka, Simrishamns, Vellinge och Ystads kommuner.
    - ii. Tillståndshavaren ska frekvensplanera i enlighet med de vid varje tid gällande koordineringsavtalen med Danmark, Finland och Norge.
  - e. Övrigt
    - i. Tillståndshavaren ansvarar för planeringen av radionätet.
    - ii. Tillståndshavaren har prioritet på de tilldelade frekvenserna, men annans användning av radioutrustning med dynamisk spektrumaccess kan förekomma.
    - iii. Mobil radiokommunikation för GSM på fartyg som bedrivs på *non-interference-basis* på svenskt territorialhav kan förekomma.
2. De ovan angivna tillståndsvillkoren gäller från och med den 1 januari 2013 till och med den 31 maj 2017.
  3. Post- och telestyrelsen förlänger giltigheten för tillståndsvillkoren såvitt avser frekvensutrymme i 1800 MHz-bandet, krav på GSM-standard och krav på frekvensplanering i enlighet med koordineringsavtal enligt beslut den 15 juni 2006 (dnr 06-8978) till och med den 31 december 2012.
  4. Beslutet enligt punkten 3 förenas med krav på att koordinera med och inhämta samtycke från Försvarets radioanstalt, vid ändringar i befintlig basstationsutrustning och nya inplaceringar av sådan utrustning i närheten av Försvarets radioanstalts anläggningar inom Ekerö,

Gotlands, Karlskrona, Kungsbacka, Simrishamns, Vellinge och Ystads kommuner.

5. Tillstånd nr 564277 att använda enskilda radiosändare förlängs till och med den 31 maj 2017.
6. Ansökan om förlängd tillståndstid till och med den 31 december 2025 avslås.

Förbehåll

Tillståndets placering i frekvensbandet från och med den 1 januari 2013 beslutas med stöd av förfaranderegler enligt kommande beslut att begränsa antalet tillstånd i 1800 MHz-bandet och utfärda allmän inbjudan till ansökan enligt 3 kap. 7-8 §§ lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Villkoren kan komma att ändras med hänsyn till framtida ändringar i radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Information

Tillståndshavaren kan begära ändring av tillståndsvillkoren för att möjliggöra användning av sådana terrestra system som kan samexistera med GSM och UMTS.

Bakgrund

Frekvensbanden 900 MHz och 1800 MHz används sedan lång tid för GSM-verksamhet. Verksamheten påbörjades i 900 MHz-bandet år 1992. Några år senare, år 1996, delades även 1800 MHz-spektrum ut. Ytterligare frekvens-tilldelningar i bandet har ägt rum, senast år 2003.

Frekvensbanden 900/1800 MHz är sedan den 1 december 2006 utpekade även för terrester IMT-2000/UMTS genom beslut inom Conférence Européenne des Administrations des Poste et des Télécommunications (CEPT)¹, men används fortfarande enbart för GSM. EU-kommissionen har nyligen antagit ett beslut (2009/766/EG)² som gör det möjligt att använda banden för såväl GSM

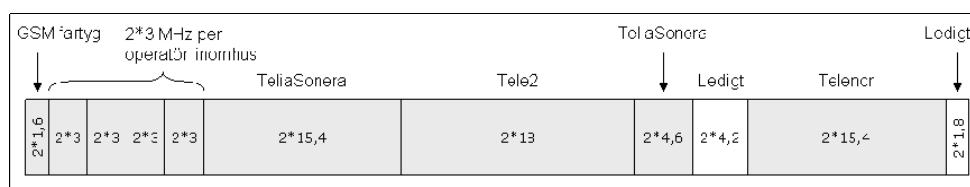
¹ ECC Decision of 1 December 2006 on the designation of the bands 880-915 MHz, 925-960 MHz, 1710-1785 MHz and 1805-1880 MHz for terrestrial IMT-2000/UMTS systems

² Kommissionens beslut av den 16 oktober 2009 om harmonisering av frekvensbanden 900 MHz och 1800 MHz i markbundna system med kapacitet för alleuropeiska tjänster för elektronisk kommunikation i gemenskapen (2009/766/EG)

som UMTS samt andra terrestra system som kan samexistera med GSM och UMTS.

Frekvensbandet 1800 MHz omfattar 1805-1880/1710-1785 MHz, dvs. totalt 2x75 MHz. Tillstånd att använda radiosändare i 1800 MHz-bandet för GSM-verksamhet inomhus meddelades den 29 maj 2002 (dnr 02-4776) för Swefour AB och har därefter överlåtits i flera led. Tillståndet förvärvades senast av Spring Mobil GSM AB genom PTS medgivande till överlåtelse den 27 augusti 2009 (dnr 09-8737). Nu gällande tillståndsvillkor, inklusive frekvenstilldelning i bandet, beslutades den 15 juni 2006 (dnr 06-8978). Tillståndet löper ut den 31 maj 2017. Tillståndsvillkoren gäller till utgången av 2010. Frekvensutrymmet utgörs av 1806,9-1809,9/1711,9-1714,9 MHz (2x3 MHz).

Nuvarande tilldelningar i 1800 MHz-bandet åskådliggörs i nedanstående bild. Spring Mobil GSM AB:s tilldelning ligger i det nedersta av blocken på 2x3 MHz till vänster i bilden.

Ansökan

Spring Mobil GSM AB (Spring Mobil) har den 29 oktober 2009 ansökt om nya tillståndsvillkor för bolagets tillstånd enligt följande:

- Sammanhängande block om 2x5 MHz, exklusive skyddsband, i första hand med placering som motsvarar den befintliga, dvs. längst ner i 1800 MHz-bandet.
- Teknikneutralt, på så vis att tillståndshavaren ska tillhandahålla ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät för elektroniska kommunikationstjänster, utan krav på att tjänsten tillhandahålls med GSM-standard.
- Ingen begränsning till inomhusanvändning.

Spring Mobil har också ansökt om förnyat (förlängt) tillstånd att gälla, med de nya tillståndsvillkoren, till och med den 31 december 2025.

Ansökan innefattar vidare en begäran att PTS prövar samtliga yrkanden och förlängningsfrågan oavsett utgången i varje enskild delfråga.

Som skäl för ansökan anges i huvudsak följande. Spring Mobil AB har sedan starten 2002 framgångsrikt byggt upp sin verksamhet på den svenska marknaden och kommer under de närmaste åren att driva verksamhet baserad på GSM i 1800 MHz-bandet, men avser därefter att använda utrustning baserad på andra standarder. Spring Mobil vill därför att PTS öppnar upp för möjligheten att i framtiden nyttja även annan ändamålsenlig teknik. Enheter om 2x5 MHz i sammanhängande block är en lämplig bas för teknikneutrala tillstånd. Med hänsyn till att användningen är nära integrerad med användningen av 900 MHz-bandet har Spring Mobil fortsatt behov att 1800 MHz-frekvenser för verksamheten bortom år 2017. Spring Mobil saknar för närvarande tillstånd i andra band. Förutsägbarhet avseende förlängning av tillståndet är en nödvändighet för bolaget och en förutsättning för att Spring Mobil ska ha en flexibilitet avseende teknikval. – De begärda ändringarna bör gälla snarast.

PTS har under perioden den 8 december 2009 till och med den 19 januari 2010 inhämtat synpunkter på förslaget till detta beslut från sökanden och andra som kan ha intresse i saken. En sammanställning av remissvaren har publicerats på PTS website.

Skäl

Enligt 3 kap. 11 § får tillstånd att använda radiosändare förenas med villkor om

1. det frekvensutrymme som tillståndet avser,
2. vilken eller vilka elektroniska kommunikationstjänster eller slag av elektroniska kommunikationsnät eller tekniker som tillståndet avser,
3. täckning och utbyggnad inom landet,
4. antennens och i övrigt radiosändarens beskaffenhet,
5. det geografiska område inom vilket en mobil radiosändare får användas,
6. var antennen till en fast radiosändare ska vara belägen,
7. kompetenskrav för den som ska handha radioanläggningen,
8. skyldighet för sökanden att dela frekvensutrymme med annan,
9. sådant som i enlighet med beslut om harmoniserad användning av radiofrekvenser ska uppställas som villkor när den som ska tilldelas radiofrekvens har utsetts i enlighet med internationella avtal eller bestämmelser antagna med stöd av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,
10. skyldigheter som följer av tillämpliga internationella avtal i fråga om användning av frekvenser,
11. åtaganden som har gjorts i samband med beviljande av tillstånd enligt 8 §, samt
12. annat som krävs för att säkerställa ett faktiskt och effektivt frekvensutnyttjande.

Post- och telestyrelsen (PTS) gör följande bedömning.

Frekvenstilldelning

Spring Mobil har enligt gällande tillstånd en tilldelning med 2x3 MHz och har ansökt om ytterligare 2x2 MHz. En extra tilldelning av frekvensutrymme förefaller vara i linje med den behandling som övriga GSM-operatörer erfarit under tillståndstiden. Ett införlivande av EU-beslutet (2009/766/EG) synes också förutsätta 2x5 MHz som minsta byggsten. Det framstår därför som rimligt att tilldela 2x5 MHz för återstående tillståndstid och således bifalla Spring Mobils ansökan i denna del.

PTS har denna dag även beslutat att förnya tillstånd och tilldela frekvensutrymme i 1800 MHz-bandet för övriga nationella marknätoperatörer med verkan från och med den 1 januari 2013. Ledigt frekvensutrymme utgörs från och med detta datum av 2x40 MHz. Det är konstaterat att efterfrågan på frekvensutrymme vida överstiger tillgången på frekvenser i 1800 MHz-bandet³. Avsikten är därför att begränsa antalet tillstånd och utfärda allmän inbjudan till ansökan för de lediga frekvenserna.

Samexistens mellan GSM och UMTS, och i framtiden även andra tekniska specifikationer, förutsätter ingående tekniska studier såvitt avser frågan om skyddsavstånd mellan olika användare och olika system. För att tillgodose kraven på en effektiv frekvensanvändning ska denna fråga genomlysas i samband med att hela 1800 MHz-bandet aktualiseras för tilldelning. I det nu aktuella beslutet såvitt avser Spring Mobil, men även i besluten för övriga nationella marknätoperatörer i bandet, fastställs därför frekvenstilldelningen utan särskilt ställningstagande i frågan om skyddsband.

Spring Mobil har begärt att få behålla nuvarande placering längst ner i bandet och tillträde till sammanlagt 2x5 MHz i anslutning till att nuvarande tillståndsvillkor löper ut, den 31 december 2010. En anledning synes vara möjligheten att omgående införa ny teknik. PTS bedömning är dock att Spring Mobil, och övriga nationella marknätoperatörer i 1800 MHz-bandet, i avvaktan på att hela 1800 MHz-bandet tilldelas för flera tekniker, ska använda GSM-teknik. I ett förfarande som står öppet för Spring Mobil, och övriga GSM-operatörer samt andra intressenter på marknaden, kommer därvid såväl slutlig frekvenstilldelning som placering att fastställas. Det framstår därför som både opraktiskt och olämpligt att i nuläget fastställa placeringen i bandet för Spring Mobil och medge tillträde i förtid jämfört med övriga marknätoperatörer. Tillståndet ska i stället förenas med förbehåll om att placeringen i bandet fastställs i samband med det omtalade förfarandet.

---

³ Jfr efterfrågat frekvensutrymme i dnr 09-6596, 09-6991, 09-7795, 09-8926, 09-9586, 09-9537, 09-10180, 09-10172 och 09-11138

Teknik och tjänster

Enligt EU-beslut (2009/766/EG) ska 1800 MHz-bandet göras tillgängligt för GSM och UMTS samt andra terrestra system i den mån dessa kan samexistera med GSM och UMTS. I dagsläget är UMTS den enda tekniska specifikation där de tekniska villkoren fastlagts för samexistens med GSM. Tillståndet ska därför förenas med villkor som står i överensstämmelse med det angivna beslutet.

Med hänsyn till det tekniska utvecklingsarbete som pågår till exempel inom Conférence Européenne des Administrations des Poste et des Télécommunications (CEPT), kan de tekniska villkoren komma att ändras.

Övrigt

I samband med remissen av förslaget till detta beslut har framkommit att Försvarets radioanstalt (FRA) har behov av skydd för myndighetens verksamhet vid anläggningar för signalspaning. Av 3 kap. 6 § första stycket 6 LEK, framgår att FRA har en prioriterad ställning. För att förhindra att verksamheten enligt detta tillstånd inkräktar på FRA:s behov av tillgång till 1800 MHz-bandet för signalspaning ska tillståndet förenas med krav på koordinering med och samtycke från FRA vid förändringar i radionätet på platser inom ett begränsat antal kommuner i landet. Syftet är att i rimlig omfattning säkerställa att FRA får en möjlighet att påverka civil etablering i bandet för att förhindra störningar, inte att generellt förhindra utbyggnad av tillståndshavarens radioinfrastruktur på de aktuella platserna.

Enligt beslut inom CEPT har radioanvändningen för GSM-system på fartyg på territorialhavet harmoniserats inom Europa⁴. Användningen av GSM-system på fartyg förväntas inom kort bli föremål även för bindande reglering inom Europeiska unionen. De tekniska villkoren för sådan verksamhet har utformats så att marknäten ska vara skyddade för skadlig störning. GSM-system på fartyg på territorialhavet får således endast bedrivas på *non-interference-basis*. Under antaganden att det internationella regelverket kommer att införlivas i Sverige, ska tillståndet förenas med villkor om att tillståndshavaren måste acceptera sådan verksamhet på svenskt territorialhav, under förutsättning således att de terrestra näten inte blir störda.

Förlängning av nuvarande villkor

Tillstånden för övriga GSM-operatörer har genom beslut denna dag förlängts till och med den 31 december 2012. Nya villkor gäller från och med den 1 januari 2013. Mot denna bakgrund och i avvaktan på att hela 1800 MHz-

---

⁴ ECC Decision of 31 October 2008 on the harmonised use of GSM system on board vessels in the frequency bands 880-915/925-960 MHz and 1710-1785/1805-1880 MHz (ECC/DEC/(08)08)

bandet fördelas är det lämpligt att de nya tillståndsvillkoren för Spring Mobils tillstånd träder i kraft den 1 januari 2013.

Nuvarande tillståndsvillkor ska, i relevanta delar, förlängas till och med den 31 december 2012. Således upphörde kravet på täckning och utbyggnad att gälla redan genom PTS beslut den 13 mars 2009 (08-12019). Även kravet på inomhusanvändning på frekvenserna 1806,9-1809,9/1711,9-1714,9 MHz bör strykas, eftersom ändamålet med begränsningen – att skydda annan radioanvändare – har förfallit.

Tillståndstid

Spring Mobils tillstånd att använda radiosändare i 1800 MHz-bandet gäller till och med den 31 maj 2017.

Det saknas förutsättningar att i nuläget bedöma om Spring Mobil kommer att ha laga skäl för en förlängning – innefattande den extra tilldelning av frekvenser som här beslutats - vid en tidpunkt som ligger åtta år framåt i tiden. Ansökan såvitt avser förlängning av tillståndstiden ska därför avslås.

Underrättelse om överklagande

Beslutet kan överklagas hos Länsrätten i Stockholms län, se [bilaga 1](#).

Jonas Wessel
enhetschef

Underrättelse om överklagande

Om ni vill överklaga detta beslut ska ni skriva till Länsrätten i Stockholms län. Brevet ska dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 5398, 102 49 Stockholm.

Tala om i brevet vilket beslut ni överklagar genom att ange beslutets nummer. Tala också om vilken ändring av beslutet ni vill ha. Brevet ska skrivas under.

PTS måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

PTS sänder överklagandet vidare till länsrätten för prövning om PTS inte själv ändrar beslutet på det sätt ni begärt.

Om något är oklart kan ni vända er till PTS.